

EDUKACIJA I PREVENCIJA U ZNR S ASPEKTA SINDIKATA I RADNIKA

**Gordana Palajsa, dipl.iur.
Izvršna tajnica SSSH za zakonodavstvo
i unutarnju organizaciju**

Zagreb, 27. listopada 2016. godine

UVOD

- Demografsko starenje je jedan od najvećih društvenih i ekonomskih izazova za europska društva, a posebno za hrvatsko
- Suočeni smo sa:
  - ✓ rastućim trendom starijih radnika
  - ✓ dužim životnim vijekom
  - ✓ produženjem dobi za umirovljenje
- Uočavaju se razlike u:
  - ✓ fizičkim mogućnostima
  - ✓ senzornim sposobnostima
  - ✓ intelektualnoj snazi
  - ✓ području motivacije i interesa
  - ✓ statusu i položaju u društvu

ŠTO NAS OČEKUJE U PODRUČJU ZAŠTITE NA RADU

- **Imperativ:** - očuvati zdravlje radnika tijekom cijelog radnog vijeka
  - smanjiti broj ozljeda na radu i profesionalnih bolesti, pobol i ranije umirovljenje
  - omogućiti radnicima da **zdravi** završe radni vijek, da se pripreme za umirovljenje i da planirano prenesu svoje znanje i kompetencije na druge radnike
- **Kako?**
  - ✓ prevencijom
  - ✓ uklanjanjem ili smanjivanjem izloženosti raznim rizicima kojima su izložene razne dobne skupine
  - ✓ socijalnim dijalogom, bipartitnom suradnjom i radničkom participacijom
  - ✓ skraćivanje radnog vremena
  - ✓ promjenom vrste posla, prilagodbom posla radnicima
  - ✓ smanjivanjem prekarnog rada posebno mladih radnika

- ✓ češćim medicinskim i zdravstvenim nadzorom radnika (trošak zaštite na radu ne smije teretiti radnike)
- ✓ rješavanjem problema kao što su diskriminacija i stres na radnom mjestu, strukturne razlike po regijama, nezaposlenost mladih i starijih radnika
- ✓ razgovarati s mladim radnicima o njihovom profesionalnom životu
- ✓ educirati (radnike u svakoj dobi i poslodavce)

ŠTO U BUDUĆNOSTI?

- **Novi poslovi, novi uvjeti rada (digitalizacija i robotizacija), novi sektori, novi servisi, nove vrste upravljanja**

Roboti moraju biti alat kojeg ljudi kontroliraju jer kada robot ima kontrolu onda je čovjek alat. S druge strane, i robot i radnik su alati u rukama menadžera koji odlučuju o upotrebi nove tehnologije.

Sve ovo nam donosi intenziviranje rada na svakom mjestu, visoku razinu stresa, nemogućnost pomirenja profesionalnog i obiteljskog života, digitalno upravljanje, prekarni rad i sl.

Iznimno je važno : potpuna analiza rizika, informiranost i obuka radnika i to prije uvođenja novih tehnologija na radna mjesta

Politika ZNR mora biti nadzor uvjeta rada i sudjelovanje radnika u svim segmentima

PREVENCIJA

- Rješavanje glavnog uzročnika profesionalnih bolesti: epidemije bolova u kralježnici, ramenima, vratu, laktovima, rukama i koljenima – mišićno-koštane bolesti
Uzrokovani su radom koji je:
  - pretežak za tijelo
  - u nepromijenjenim ili ukočenim položajima tijela
  - uz kontinuirano ponavljanje pokreta i silu usmjerenu na zglobove i ruke
  - tempo ne omogućuje dovoljno kontrole ili operativne slobode i dovoljnog oporavka
  - prehrambena, metalna industrija, graditeljstvo, trgovina, poljoprivreda, promet i zdravstveni sektor
- ✓ U EU ukupni trošak (za poslodavce, radnike i zdravstvene službe) – procjena 163 mil. EUR-a
- ✓ Ključna je prevencija što znači:
  - Rad se mora osmisliti i organizirati tako da je prilagođen ljudima
  - Odbori ZNR, učinkoviti propisi i njihova provedba – poboljšanje situacije

- **Jačanje uloge Inspektorata rada** – vratiti se primarnoj ulozi inspekcija – nadzor
- **Poticanje ulaganja** u zaštitu na radu i promocija zaštite na radu (korist a ne teret)
- Transparentno korištenje sredstava doprinosa (0,5 %)
- Razvijanje novih modela financiranja zaštite na radu
npr. **paritetni fondovi** koji počivaju na solidarnosti, sigurnosti, transparentnosti, ravnoteži između potreba poslodavca i radnika i transparentnosti
(projekt SOGRADI, partneri SGH i HUP-UPG)

SINDIKAT I RADNICI

SINDIKAT	RADNICI
Kolektivno pregovarati, uključiti područje ZNR u kolektivne ugovore, nadzirati radne uvjete i primjenu kolektivnih ugovora; inicirati zakonske promjene radi zaštite i poboljšanja položaja radnika	Osposobljavati se, naučiti prepoznavati rizike i o istima obavijestiti rukovoditelja, znati svoja prava i obveze, sudjelovati u procjenjivanju rizika, upotrebljavati osobna zaštitna sredstva i kada vas šef ne vidi
Razvijati partnerske/bipartitne odnose s poslodavcima na svim razinama, ali i s ostalim dionicima (inspekcije, medicina rada, zavodi i dr.) radi učinkovitije primjene propisa ZNR i KU	Tražiti pomoć sindikata, povjerenika radnika za zaštitu na radu (moć poslodavca vs. moć povjerenika), radničkog vijeća
Poticati i inicirati provođenje izbora za povjerenika radnika za ZNR i pružati mu pomoć u djelovanju, komunikacija s radnicima	Pristupati zdravstvenim pregledima, koristiti pravo na zdravstvenu zaštitu (jednom u 5 g. zdravstveni pregled na trošak poslodavca)
Provoditi edukaciju svih radničkih predstavnika iz područja ZNR – projekt SSSH “EDUCA” – sindikalna edukacija – prilika i odgovornost za aktivno učenje	Cjeloživotno učenje

Savez samostalnih sindikata Hrvatske
Union of Autonomous Trade Unions of Croatia

Trg kralja Petra Krešimira IV, br. 2
10 000 Zagreb, Croatia

Tel: + 385 1 4673 266

Fax: + 385 1 4655 040

gordana.palajsa@sssh.hr

Zajedno smo jači

SSSH

www.sssh.hr